

Vergaderjaar 2024–2025

24 724

Studiefinanciering

Nr. 245

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2025

DUO voert vanaf deze maand twee tegemoetkomingen uit: de tegemoetkoming voor leenstelselstudenten en de tegemoetkoming ter vervanging van de studievoorschotvoucher. Op 9 en 10 januari is de eerste stap gezet: 576.000 studenten hebben in totaal meer dan € 800 miljoen euro afgetrokken gekregen van hun studieschuld. Over een aantal weken wordt de volgende stap gezet: dan wordt meer dan € 500 miljoen uitgekeerd aan 240.500 studenten zonder studieschuld of waarvan de studieschuld lager is dan het bedrag dat ze ontvangen.

Helaas heeft DUO geconstateerd dat er een fout is gemaakt, die de komende weken zal worden hersteld: 8.590 studenten hebben een bericht ontvangen dat zij recht hebben op een tegemoetkoming voor leenstelselstudenten, terwijl zij daar geen of slechts gedeeltelijk recht op hadden. Het gaat om internationale studenten afkomstig uit de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk (hierna: EER), die ten onrechte een bericht over tegemoetkoming hebben gekregen voor maanden waarin zij, op grond van de bij DUO beschikbare gegevens, alleen recht hadden op collegegeldkrediet.¹ Voor het grootste deel van deze studenten is de tegemoetkoming inmiddels ook afgetrokken van hun studieschuld.

DUO gaat dit zo snel mogelijk herstellen. DUO stuurt de betreffende (oud-)studenten een brief en past de openstaande studieschuld weer aan naar het juiste bedrag. Geplande onjuiste uitbetalingen worden tegengehouden. In totaal gaat het te herstellen bedrag om € 6,6 miljoen.

De fout is ontstaan door een onvolledige afbakening van de doelgroep binnen het toekenningsproces van de tegemoetkoming voor leenstelsel-

¹ Collegegeldkrediet is een lening die specifiek is bedoeld voor het betalen van collegegeld.

studenten.² De hoogte van de tegemoetkoming voor leenstelselstudenten hangt af van het aantal maanden dat een student recht had op volledige studiefinanciering in de periode dat het leenstelsel bestond. Alleen een recht op collegegeldkrediet is volgens de wet niet voldoende. Dat is bij het toekenningsproces niet goed overgenomen: bij het afbakenen van de doelgroep is de groep studenten die, volgens de bij DUO beschikbare gegevens, alleen recht hadden op collegegeldkrediet toch binnen de afbakening gevallen. Zij hebben daarom toch bericht gekregen dat zij voor die maanden recht hadden op de tegemoetkoming voor leenstelselstudenten. Dit had niet zo moeten zijn.

Sommige studenten hebben daardoor een bericht over tegemoetkoming toegekend gekregen, terwijl dat niet zo had moeten zijn: studenten die in de gehele relevante periode alleen recht hadden op collegegeldkrediet. In andere gevallen hadden de studenten (uit de EER) voor een deel wel recht op tegemoetkoming, bijvoorbeeld omdat zij (of hun ouder of partner) in een deel van de nu toegekende periode kwalificeerden als migrerend werknemer en daardoor dezelfde rechten hebben als Nederlandse studenten. Die studenten hebben nu meer tegemoetkoming toegewezen gekregen dan waar zij recht op hebben op basis van de bij DUO beschikbare gegevens.³

Deze fout heeft geen gevolgen voor de tegemoetkoming ter vervanging van de studievoorschotvoucher, omdat deze een andere doelgroep kent. DUO is aan het werk om deze fout te herstellen. De betrokken besluiten worden zo snel mogelijk ingetrokken en de (oud-)studenten worden daarover geïnformeerd. Eventuele geplande uitbetalingen worden bij betrokken studenten tegengehouden. Daarnaast worden hun studieschulden binnen vier tot zes weken aangepast naar het juiste bedrag.

Om dit in de toekomst te voorkomen is het werkproces inmiddels aangepast en de juiste afbakening doorgevoerd. Deze aanpassing is geschied volgens de gebruikelijke methodes voor het ontwikkelen en testen van de definities binnen de ICT-systemen. Daarnaast heb ik na laten gaan of er vergelijkbare fouten in het uitvoeringsproces zitten. DUO heeft op basis daarvan geen aanleiding om te denken dat het proces andere fouten bevat.

Ik ben mij ervan bewust dat fouten nooit helemaal uit te sluiten zijn bij complexe uitvoeringsprocessen, waarbij veel studenten betrokken zijn.

² De onterechte toekenning is ontstaan door een bedrijfsregel binnen het uitvoeringsproces die niet helemaal volledig was, waardoor ten onrechte ook bij slechts gedeeltelijke aanspraak op studiefinanciering in de vorm van collegegeldkrediet een tegemoetkoming is toegekend. We controleerden de volgende zaken:

- Valt de persoon onder het leenstelsel (toekenningsregime)
- Nominale studieduur (wat zou de prestatiebeurs fase zijn)
- De onderwijssoort (hbo of wo)
- Type toekenningsmaand (reguliere maanden en verlenging op basis van handicap, overige verlengingen tellen niet mee)

Hier voldoet echter ook een student met alleen collegegeldkrediet aan, wat niet de bedoeling was, omdat het uitgangspunt van de wet is dat er volledig recht moet zijn op studiefinanciering.

³ Voor de meeste studenten geldt, dat DUO op basis van de bij DUO beschikbare gegevens kan zien of iemand recht heeft op een tegemoetkoming. Er kunnen echter ook studenten zijn die nooit studiefinanciering hebben aangevraagd, hoewel zij daar wel recht op zouden hebben gehad, en daardoor niet bij DUO bekend zijn. Daardoor zouden zij ook de tegemoetkoming mislopen. Bij de invoering van de tegemoetkoming is daarom geregeld dat deze studenten een aanvraag kunnen doen voor een tegemoetkoming. Zij moeten dan uiteraard kunnen aantonen dat zij destijds recht op volledige studiefinanciering hadden gehad. Ook studenten die op grond van het automatische proces geen tegemoetkoming hadden moeten krijgen, maar daar wel recht op hebben op grond van gegevens die nog niet bij DUO bekend zijn, kunnen daar nog altijd een aanvraag voor doen.

Wel moeten we het altijd beter willen doen. DUO werkt daarom continu aan verbetering middels kwaliteitscontroles. Het DUO management stuurt hier actief op.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins